

Health Tourism

Garden and Bee Therapy for Ukrainian
Women and Children's Mental Health

Project ID #22510239 supported by Grant from Visegrad Fund V4
countries of European Union, 2025/26

ПРЕЗЕНТАЦІЯ МОДЕЛІ ОЗДОРОВЧОГО ТУРИЗМУ із застосуванням садової та бджолотерапії

*Леонора АДАМЧУК, PhD, ScDr
національна координаторка проекту від України,
Голова правління ГО «Фундація жінок пасічниць»*

Online Final
International Conference

February, 2026
Nitra

Health Tourism Garden and Bee Therapy for Ukrainian Women and Children's Mental Health
Project ID #22510239 supported by Grant from Visegrad Fund V4 countries of European Union, 2025/26

Garden and Bee Therapy
by
Alej na Prameni

Вступ – чому це актуально?

Основна причина для нас (українців):

Війна → хронічний стрес → потреба в природоорієнтованих, доступних, немедикаментозних інтервенціях.

Туризм як інструмент не лише економіки, а й соціальної реабілітації.

Оздоровчий туризм — це **інфраструктура відновлення**, а не просто відпочинок.

**Online Final
International
Conference** | **February, 28
2026, Nitra
Slovak Republic**

Health Tourism Garden and Bee Therapy for Ukrainian Women and Children's Mental Health
Project ID #22510239 supported by Grant from Visegrad Fund V4 countries of European Union, 2025/26

Garden and Bee Therapy
by
Alej na Prameni

Презентація Моделі Оздоровчого Туризму

Природне середовище, як терапевтичний простір

Компоненти:

- Садова терапія (horticultural therapy)
- Бджолотерапія (api-therapy environment exposure)
- Сенсорна регуляція через біоритми природи

Наукове підґрунтя:

- Зниження рівня кортизолу
- Покращення варіабельності серцевого ритму
- Зменшення симптомів тривожності

**Online Final
International
Conference** | **February, 28
2026, Nitra
Slovak Republic**

Презентація Моделі Оздоровчого Туризму

Структурні рівні Моделі

Рівень	Зміст	Очікуваний ефект
Індивідуальний	робота з тілом, сенсорикою, диханням	зниження тривоги
Груповий	спільні активності, взаємодія	відновлення довіри
Освітній	знання про бджіл, рослини, екологію	підвищення суб'єктності
Туристичний	інфраструктура маршруту	сталість моделі

**Online Final
 International
 Conference** | **February, 28
 2026, Nitra
 Slovak Republic**

Garden and Bee Therapy
 by
 Alej na Prameni

Презентація Моделі Оздоровчого Туризму

Модель базується на інтеграції трьох підходів:

Підхід	Функція
Терапія на основі природних ресурсів Nature-based therapy	психоемоційна регуляція
Громадський (соціальний) туризм Community-based tourism	соціальна інтеграція
Практика, що враховує травму (інклюзія) Trauma-informed practice	безпечна взаємодія

Online Final International Conference | **February, 28 2026, Nitra Slovak Republic**

Garden and Bee Therapy
by
Alej na Prameni

Презентація Моделі Оздоровчого Туризму

Архітектура Моделі

Просторовий блок

Програмний блок

Психоемоційний
блок

Освітньо-
туристичний блок

Online Final
International
Conference

February, 28
2026, Nitra
Slovak Republic

Презентація Моделі Оздоровчого Туризму

I. Просторовий блок (Therapeutic Landscape)

Елементи:

- Сад / ботанічна зона
- Пасіка (без активної маніпуляції вуликами для новачків)
- Сенсорні маршрути
- Зони тиші або зони звуків

Принцип: саме середовище є частиною терапії
Простір не є фоном – він є активним терапевтичним агентом

Online Final
International
Conference | February, 28
2026, Nitra
Slovak Republic

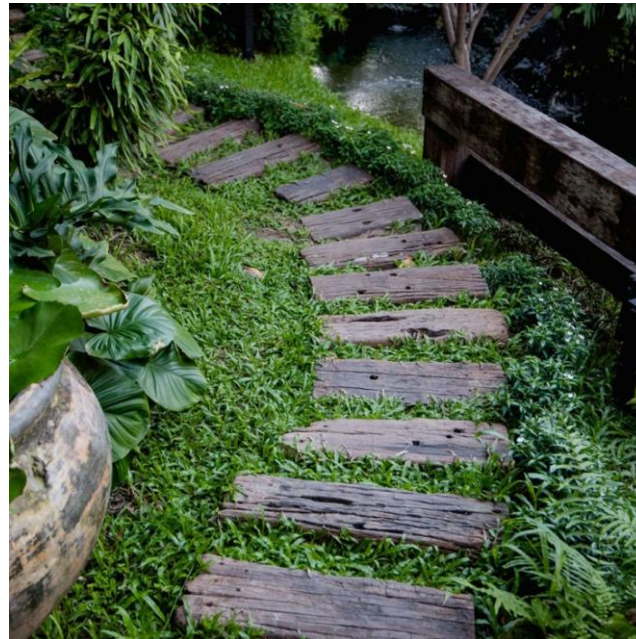
Health Tourism Garden and Bee Therapy for Ukrainian Women and Children's Mental Health
 Project ID #22510239 supported by Grant from Visegrad Fund V4 countries of European Union, 2025/26

Garden and Bee Therapy
 by
 Alej na Prameni

Презентація Моделі Оздоровчого Туризму

Приклади сенсорної доріжки

Гул бджіл, як терапія

Online Final International Conference | **February, 28 2026, Nitra Slovak Republic**

Презентація Моделі Оздоровчого Туризму

II. Програмний блок (Structured Intervention)

Програма включає:

- Протокол 1-3-5-денного перебування
- Чітку послідовність сесій
- Баланс активності й рефлексії

Приклад циклу дня:

- ✓ **ранкова регуляція** (дихання, слухання простору)
- ✓ **садова практика** (робота з ґрунтом)
- ✓ **освітній блок** (бджоли як соціальна система, дегустація)
- ✓ **групова рефлексія**
- ✓ **пасивна апітерапевтична експозиція** (робота біля вуликів)

Презентація Моделі Оздоровчого Туризму

III. Психоемоційний блок (Mechanism of Impact)

Механізм	Пояснення	Сенс
Сенсорна інтеграція	запахи, текстури, звук бджіл	вплив моделі відбувається через нейрофізіологічну регуляцію та соціальну інтеграцію одночасно
Ритм	стабілізація через природні цикли	
Суб'єктність	людина не споживач, а учасник	
Соціальне дзеркало	групова взаємодія	

Для професійної індивідуальної підтримки налагоджують співпрацю з психологами та психотерапевтами, облаштовують віддалені локації для проведення сеансів

Online Final
 International
 Conference | February, 28
 2026, Nitra
 Slovak Republic

Health Tourism Garden and Bee Therapy for Ukrainian Women and Children's Mental Health
Project ID #22510239 supported by Grant from Visegrad Fund V4 countries of European Union, 2025/26

Garden and Bee Therapy
by
Alej na Prameni

Презентація Моделі Оздоровчого Туризму

IV. Освітньо-туристичний блок (Sustainability Layer)

Модель не закінчується терапією.

Вона створює:

- Нові компетенції
- Локальні мікроекономічні можливості
- Розширення жіночого лідерства у сільських громадах

**Online Final
International
Conference** | **February, 28
2026, Nitra
Slovak Republic**

Garden and Bee Therapy
by
Alej na Prameni

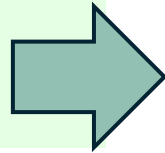
Health Tourism Garden and Bee Therapy for Ukrainian Women and Children's Mental Health
Project ID #22510239 supported by Grant from Visegrad Fund V4 countries of European Union, 2025/26

Схема функціонування Моделі Оздоровчого Туризму

↻ Вхід → Процес → Результат → Масштабування

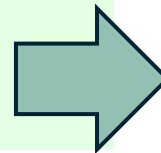
Вхід:

- жінки та діти з травматичним досвідом
- природна локація
- підготовлена команда

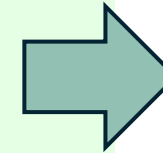
Процес:

- структурована програма
- сенсорна регуляція
- освітній компонент

Результат:

- зниження тривожності
- підвищення соціальної включеності
- відновлення відчуття контролю

Масштабування:

- посібник
- протоколи
- партнерська мережа
- перший простір

Online Final
International
Conference

February, 28
2026, Nitra
Slovak Republic

Garden and Bee Therapy
 by
 Alej na Prameni

Презентація Моделі Оздоровчого Туризму

Чим ця модель відрізняється від звичайного зеленого туризму?

Зелений туризм	Наша модель
емоційний досвід	терапевтична інтервенція
гід	фасилітатор + експерти/фахівці
відпочинок	регуляція нервової системи
локація	терапевтичний ландшафт
різні тварини/рослини	безпечні рослини/бджоли/комахи
екскурсія	структурована сесія/програма
споживання послуг	активна участь

**Online Final
 International
 Conference** | **February, 28
 2026, Nitra
 Slovak Republic**

Garden and Bee Therapy
by
Alej na Prameni

Презентація Моделі Оздоровчого Туризму

Унікальність українського компоненту

- Жіночі пасіки як безпечні простори
- Бджільництво як національна традиційна практика
- Потенціал інтеграції в громадах післявоєнної відбудови
- Новий канал збуту для локальних мікробізнесів
- Формування соціального простору громади (освітні та культурні події)

Багаторівневий вплив моделі

**Online Final
International
Conference** | **February, 28
2026, Nitra
Slovak Republic**

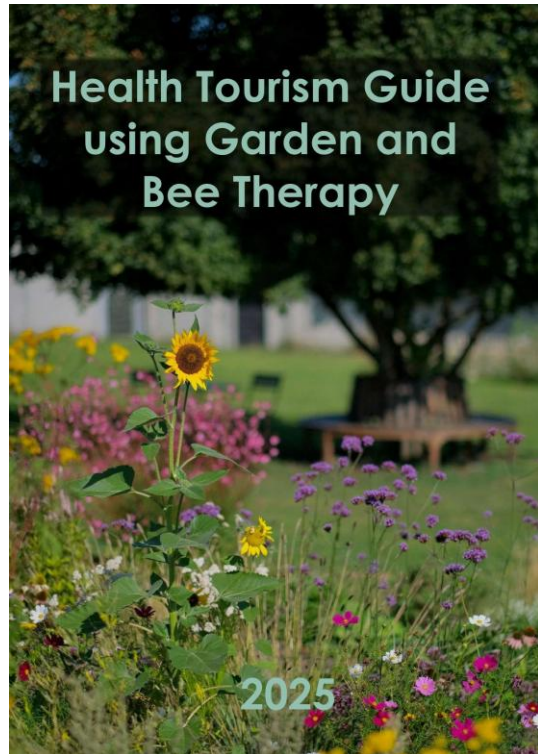

Health Tourism Garden and Bee Therapy for Ukrainian Women and Children's Mental Health

Project ID #22510239 supported by Grant from Visegrad Fund V4 countries of European Union, 2025/26

Garden and Bee Therapy
by
Alej na Prameni

Посібник: ОЗДОРОВЧИЙ ТУРИЗМ із застосуванням садової та бджолотерапії

- 1) Інтеграція екологічного садівництва, терапевтичних ландшафтів і бджолотерапії в систему сталого оздоровчого туризму на основі наукових досліджень і практичних кейсів.
- 2) Біорізноманіття розглядається як ресурс фізичного, психологічного та соціального благополуччя, а принципи екологічного садівництва — як інструменти підтримки психоемоційного здоров'я.
- 3) Терапевтичні сади функціонують як «живі лабораторії» відновлення зв'язку людини з природою через взаємодію, догляд і спостереження.
- 4) Адаптивне управління, моніторинг і платформи громадянської науки забезпечують довгострокову екологічну стабільність і залучення громади.
- 5) Садова та бджолина терапія позиціонуються як інноваційний напрям оздоровчого туризму в межах концепції One Health, що поєднує екологічні, соціальні та здоров'язберезувальні виміри.

Online Final
International
Conference | February, 28
2026, Nitra
Slovak Republic

Garden and Bee Therapy
by
Alej na Prameni

Health Tourism Garden and Bee Therapy for Ukrainian Women and Children's Mental Health
Project ID #22510239 supported by Grant from Visegrad Fund V4 countries of European Union, 2025/26

Посібник: ОЗДОРОВЧИЙ ТУРИЗМ із застосуванням садової та бджолотерапії

Структура підручника

Вступ

- Концептуальні засади оздоровчого туризму
- Поєднання садової та бджолотерапії в контексті сталого розвитку

Доступний на:

На сайті видавництва:

[Видавничий дім Юкрейніен Саєнс Хаб](https://publications.iriush.com/)
<https://publications.iriush.com/>

На сайті Проєкту:

[Alej na Prameni – komunitná záhrada a záhradná terapia](https://www.alejnaprameni.sk/)
<https://www.alejnaprameni.sk/>

Online Final
International
Conference

February, 28
2026, Nitra
Slovak Republic

Garden and Bee Therapy
by
Alej na Prameni

Health Tourism Garden and Bee Therapy for Ukrainian Women and Children's Mental Health
Project ID #22510239 supported by Grant from Visegrad Fund V4 countries of European Union, 2025/26

Посібник: ОЗДОРОВЧИЙ ТУРИЗМ із застосуванням садової та бджолотерапії

Розділ 1. Філософія садової та бджолотерапії

- Базові поняття та історія терапевтичних садів
- Професійні компетентності фахівців
- Цільові групи та терапевтичні ефекти
- Вимоги до створення терапевтичного саду
- Практичний кейс Alej na Prameni
- Оцінка ефективності терапевтичних програм

Online Final
International
Conference

February, 28
2026, Nitra
Slovak Republic

Garden and Bee Therapy
by
Alej na Prameni

Посібник: ОЗДОРОВЧИЙ ТУРИЗМ із застосуванням садової та бджолотерапії

Розділ 2. Сад як простір релаксації, активності та спільноти

- Історичні трансформації функції саду
- Сад у сучасному суспільстві
- Форми садових активностей та їхній соціальний вплив

На прикладі Краферової загради – міського приватного саду

Online Final
International
Conference

February, 28
2026, Nitra
Slovak Republic

Garden and Bee Therapy
by
Alej na Prameni

Health Tourism Garden and Bee Therapy for Ukrainian Women and Children's Mental Health
Project ID #22510239 supported by Grant from Visegrad Fund V4 countries of European Union, 2025/26

Посібник: ОЗДОРОВЧИЙ ТУРИЗМ із застосуванням садової та бджолотерапії

Розділ 3. Терапевтичні пасіки як нова форма бджільництва

- Концепція та моделі терапевтичних пасік
- Інструменти й формати роботи
- Роль жіночого бджільництва у формуванні терапевтичних просторів
- Експертна підтримка та інституалізація
- Адаптація моделі оздоровчого туризму для сільських територій України

Online Final
International
Conference

February, 28
2026, Nitra
Slovak Republic

Garden and Bee Therapy
by
Alej na Prameni

Health Tourism Garden and Bee Therapy for Ukrainian Women and Children's Mental Health
Project ID #22510239 supported by Grant from Visegrad Fund V4 countries of European Union, 2025/26

Посібник: ОЗДОРОВЧИЙ ТУРИЗМ із застосуванням садової та бджолотерапії

Розділ 4. Ароматерапія як інструмент психоемоційної регуляції

- Наукове підґрунтя
(лімбічна система, пам'ять тіла, стрес)
- Критерії якості сировини
- Апісад як цілісний простір відновлення
- Практичний досвід групової роботи

Online Final
International
Conference | February, 28
2026, Nitra
Slovak Republic 20

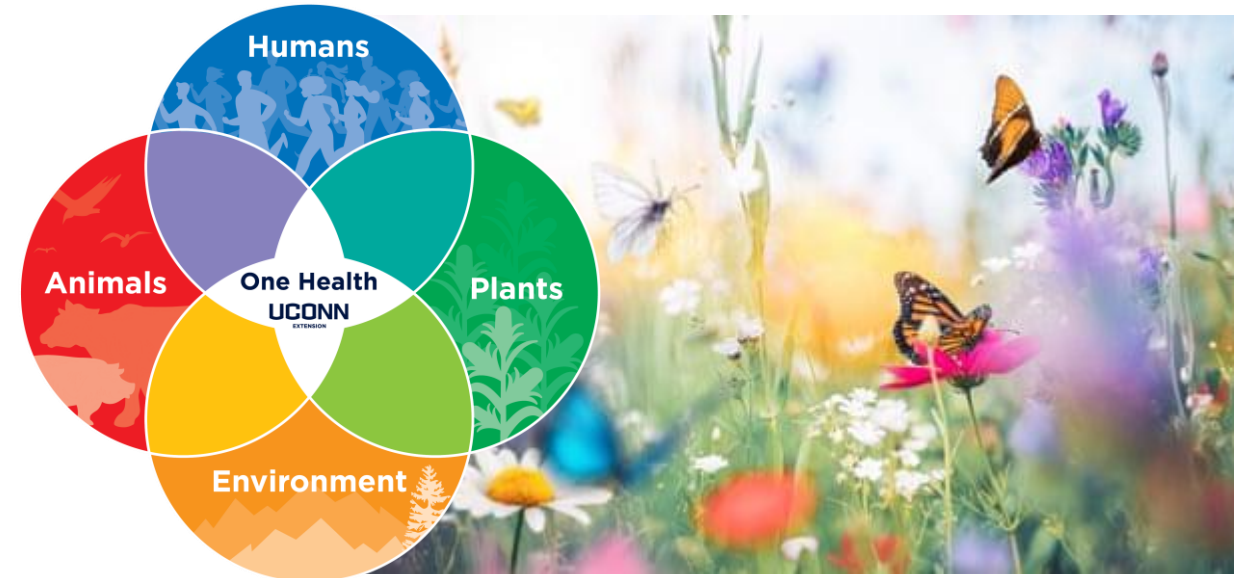
Garden and Bee Therapy
by
Alej na Prameni

Health Tourism Garden and Bee Therapy for Ukrainian Women and Children's Mental Health
Project ID #22510239 supported by Grant from Visegrad Fund V4 countries of European Union, 2025/26

Посібник: ОЗДОРОВЧИЙ ТУРИЗМ із застосуванням садової та бджолотерапії

Розділ 5. Біорізноманіття як джерело здоров'я та добробуту

- Біорізноманіття в концепції One Health
- Екологічна зв'язність і терапевтичний ефект
- Сади та пасіки, як інфраструктура стійкості

Online Final
International
Conference

February, 28
2026, Nitra
Slovak Republic

Garden and Bee Therapy
by
Alej na Prameni

Health Tourism Garden and Bee Therapy for Ukrainian Women and Children's Mental Health
Project ID #22510239 supported by Grant from Visegrad Fund V4 countries of European Union, 2025/26

Посібник: ОЗДОРОВЧИЙ ТУРИЗМ із застосуванням садової та бджолотерапії

Посібник акумулює:

1. Наукові дані та практичні знання
2. Навчає інтегрувати відновлення ментального здоров'я в практику туризму
3. Демонструє досвід міжнародних партнерів
4. Містить інструкції щодо побудови терапевтичних просторів на базі існуючих садів та пасік

Online Final
International
Conference

February, 28
2026, Nitra
Slovak Republic

Garden and Bee Therapy
by
Alej na Prameni

Health Tourism Garden and Bee Therapy for Ukrainian Women and Children's Mental Health
Project ID #22510239 supported by Grant from Visegrad Fund V4 countries of European Union, 2025/26

ЧОМУ ЦЯ МОДЕЛЬ Є МАСШТАБОВАНОЮ на рівні регіону / країни?

✓ Низький бар'єр входу

Просте розгортання програми з мінімальними витратами

✓ Використання існуючої інфраструктури

Адаптація садів, поступове впровадження пасік

✓ Мультисекторальність

Поєднання охорони здоров'я, екології та агро-туризму

**ОЗДОРОВЧИЙ ТУРИЗМ
з використанням садової
та бджолотерапії,
ЯК БІЗНЕС**

Online Final
International
Conference

February, 28
2026, Nitra
Slovak Republic

Health Tourism Garden and Bee Therapy for Ukrainian Women and Children's Mental Health
Project ID #22510239 supported by Grant from Visegrad Fund V4 countries of European Union, 2025/26

Garden and Bee Therapy
by
Alej na Prameni

Дякую за увагу!

КОНТАКТИ

Леонора АДАМЧУК

Мобільний телефон: +38 (097) 690-65-88

E-mail: leonora.adamchuk@gmail.com

Online Final
International
Conference

February, 28
2026, Nitra
Slovak Republic